

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Кафедра гуманітарних дисциплін**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

за вибором

ЛОГІКА

для аспірантів спеціальностей 017, 014.11, 227, 242

«Затверджено» на засіданні

**кафедри гуманітарних дисциплін
«31» серпня 2020р.**

**Завідувач кафедри, професор
_____ О. А. Полянський**

Розробник програми
Доктор філософських наук, професор

О.І. Гринів

Львів – 2020

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
	Галузь знань 01 Освіта 22 Охорона здоров'я 24 Сфера обслуговування	За вибором	
	Напрямок підготовки усі напрями	<i>Рік підготовки:</i>	
		1	1
	Спеціальність: 017, 014.11, 227, 242	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин –90		1	1
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента –30		60 год.	10 год
		<i>Семінарські</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		30 год	80 год
		Вид контролю: <i>залік</i>	

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВІД ВИВЧЕННЯ ПЕРШОЇ ЧАСТИНИ КУРСУ (ЛОГІКИ)

Мета

Основна мета вивчення науки логіки передбачає ознайомлення аспірантів з логічною теорією мислення і оволодіння навичками логічного аналізу категоріального апарату, здобутого у процесі формування професійних знань фахівця у галузі фізичної культури.

Завдання

- З'ясувати об'єкт, предмет, функції науки логіки та методи логічного дослідження.
- Розглянути та проаналізувати історію загальносвітової та української логічної думки.
- Оволодіти логічним категоріальним та поняттєвим апаратом.
- Вияснити специфіку основних форм (поняття, висловлювання та умовиводу) та законів (тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави) логіки.

5. Розвинути здатність до теоретичного та логіко-критичного мислення.
6. Навчити практичним навичкам формування логічної культури мислення; критичного аналізу текстів.
7. Виробити практичні навички коректного проведення дискусії.

Очікувані результати

Знати:

1. Особливості та специфіку логічного аналізу.
2. Основні етапи розвитку науки логіки.
3. Структуру та різновиди основних форм мислення; способи визначення істинності висловлювань; типи об'єктивних відношень між поняттями, висловлюваннями; вимоги логічних законів, дотримання яких визначає логічну правильність міркувань.
4. Логічні способи доведення і спростування, прийоми ведення дискусій та полемік.

Уміти:

1. Оперувати логічною термінологією;
2. Критично мислити та аргументовано висловлювати свою думку;
3. Визначати тип логічних помилок, що виникають внаслідок порушення логічних законів, в текстах та процесі ведення дискусії;
4. Самостійно здійснювати логічні операції над поняттями, висловлюваннями та умовиводами;
5. Знаходити власні аргументи для обґрунтування істинності/хибності певних тверджень (тез);
6. Наводити власні приклади, демонструючи тим самим свій рівень знань специфіки логічної організації форм та законів абстрактного мислення;
7. Правильно застосовувати знання з логіки в управлінській діяльності.

Формування програмних компетентностей:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, критичного оцінювання, переосмислення, застосування знань у варіативних практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

- ЗК 7. Здатність використовувати системний підхід до аналізу процесів і явищ, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Володіти системою знань різних галузей, культурою мислення, критичним використанням світоглядних теорій при розв'язанні соціальних і професійних завдань.
- ПРН 2. Розуміти стратегію наукового пізнання, уявляти його проблемне поле, формулювати наукові гіпотези, виокремлювати науково-практичні завдання.

- ПРН 11. Вміти аналізувати та співставляти фундаментальну наукову інформацію галузі фізичної культури і спорту з даними сучасних наукових інформаційних джерел.
- ПРН 14. Демонструвати узагальнення та інтерпретацію, аргументоване та переконливе представлення результатів власних наукових досліджень, формулювати на їх основі висновки, порівнювати результати власних наукових досліджень з існуючими науковими даними.

3. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН З КУРСУ «ЛОГІКА»

№ теми	Назви тем	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Вступ до логіки				
1.	Предмет і значення логіки	4		2
2.	Мислення і мова	4		2
Форми і закони мислення				
3.	Поняття	4		2
4.	Логічні операції над поняттями	4		2
5.	Висловлювання	4		4
6.	Закони логіки	4		2
7.	Дедуктивні умовиводи	8		4
8.	Правдоподібні умовиводи	8		2
Логічні основи практичної та соціально-комунікативної діяльності				
9.	Доведення і спростування	4		2
10.	Логічні основи ведення суперечки	8		4
11.	Практична логіка	4		2
12.	Логіка і управлінські дії	4		2
	РАЗОМ	60		30

2. ТЕМИ ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

I. Вступ до логіки

Тема 1. Предмет та метод логіки

Етимологія терміну «логіка». Логіка як закономірності речей та явищ об'єктивного світу. Логіка як закономірності людського мислення. Логіка як система знань, або наука.

Співвідношення між об'єктом і предметом різних наук. Мислення як об'єкт вивчення логіки. Співвідношення понять наочно-образного мислення (чуттєвого пізнання) і абстрактного мислення (раціонального пізнання). Узагальнення, опосередкованість, нерозривний зв'язок з мовою як особливості абстрактного мислення. Форми чуттєвого пізнання (відчуття, пізнання, уявлення) та форми абстрактного пізнання (поняття, висловлювання, умовивід). Основні закони логіки – закон тотожності, закон несуперечності, закон виключеного третього. Закон достатньої підстави.

Практичні і теоретико-пізнавальні методи (універсальні, загальні і часткові). Логічні методи як універсальні методи пізнання. Методи аналізу, синтезу, абстрагування, ідеалізації, узагальнення, дедукції, індукції, аналогії, екстраполяції, моделювання, побудови гіпотез. Метод формалізації – основний метод логіки. Відмінності між формалізованою і природною мовами.

Значення логіки в житті людини. Значення логіки у підготовці майбутнього фахівця в галузі туризму.

Література

1. Дуцяк І. З. Логіка: Підручник. – К., 2010. – С. 7–12.
2. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 11–17.
3. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 13–41.
4. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 9–19.
5. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 9–27.

Тема 2. Мислення і мова

Дефініція поняття «мислення». Різне розуміння природи мислення в історії філософії. Функції мислення. Типи мислення: конкретне, абстрактне, вербальне, дискурсивне, логічне, алогічне, візуальне, концептуальне. Види мислення: теоретичне, практичне, професійне.

Семіотичне розуміння мови як знакової системи. Поняття знаку. Види знаків: знаки-копії, знаки-символи, знаки-індекси. Семантичний, синтаксичний і прагматичний виміри семіозису – процесу, в якому дещо функціонує як знак. Трикутник співвіднесення Огдена і Річардса.

Відмінність між мовою і мисленням. Лінгвістичний поворот у філософії. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа.

Основні семантичні категорії логіки: висловлювання і вирази, що відіграють певну роль у складі речення (deskриптивні терміни і логічні терміни). Смысл і значення висловлювань. Види deskриптивних термінів: імена предметів, функціональні знаки, предикатори. Логічні терміни: кон'юнкція, диз'юнкція, еквіваленція, заперечення, квантори. Смысл і значення власних імен та суджень.

Категорії істинності і хибності. Кореспондентська концепція істини. Семантична концепція істини. Формально-логічна концепція істини.

Література

1. *Гетманова А. Д.* Логика: учебник, словарь, практикум. – М., 2007. – С. 27–39.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 18–39.
3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 62–106.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 33–45.
5. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 28–43.

II. Форми і закони мислення

Тема 3. Поняття

Дефініція терміну «поняття». Слова і словосполучення як мовні форми виразу поняття. Deskрипції як поняття. Слова, які не відносяться до понять (власні назви та службові частини мови).

Зміст поняття як сукупність суттєвих ознак предмету. Суттєві і несуттєві ознаки. Основні і похідні ознаки. Родові і видові ознаки. Обсяг поняття як сукупність предметів. Кола Ейлера як графічний метод запису обсягу поняття. Закон оберненого відношення між обсягом і змістом поняття.

Види понять за змістом: конкретні і абстрактні, збірні і незбірні, співвідносні і безвідносні, позитивні і негативні. Види понять за обсягом: загальні, одиничні, нульові; реєструючі, нерєєструючі.

Порівнювані і непорівнювані поняття. Сумісні і несумісні поняття як види порівнюваних понять. Типи відношень між сумісними поняттями: тотожності, перехрещення, підпорядкування. Типи відношень між несумісними поняттями: співпідпорядкування, протилежності, суперечності.

Література

1. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 61–77.
2. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 130–154.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 46–58.
4. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 44–69.

Тема 4. Логічні операції над поняттями

Поняття визначення. Структура визначення: дефінієндум і дефінієнс. Види визначень: номінальні і реальні визначення. Способи визначення понять: явний і неявний. Види явних визначень: атрибутивно-реляційні визначення, генетичні визначення, операційні визначення. Види неявних визначень: звичайні контекстуальні визначення, остенсивні визначення, аксіоматичні визначення. Правила визначення понять та логічні помилки, що виникають внаслідок їх порушення. Прийоми, які заміняють визначення понять: опис, характеристика, порівняння, роз'яснення.

Обмеження понять. Одиначне поняття як границя логічної операції обмеження. Узагальнення понять. Категорії як граничні поняття логічної операції узагальнення.

Поділ поняття як логічна операція над змістом поняття. Структура поділу: ділене, основа поділу, члени поділу. Відмінність між поділом поняття і операцією мисленнєвого членування предмета на окремі його частини. Відмінність між поділом поняття і фіксуванням різного змісту одного і того ж слова. Види поділу понять: поділ за видозміною ознаки, дихотомічний поділ. Правила поділу понять та логічні помилки, що виникають при їх порушенні. Класифікація як багаторівневий, послідовний поділ обсягу поняття з метою систематизації, поглиблення та отримання нових знань стосовно членів поділу. Природні і штучні класифікації.

Література

1. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 67–79.
2. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 154–177.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 59–71.
4. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 70–95.

Тема 5. Висловлювання

Розрізнення між термінами «речення», «судження» та «висловлювання». Речення як мовна конструкція, в якій об'єднують слова за певними граматичними (синтаксичними) правилами. Речення як граматична категорія. Судження як форма мислення, яка розкриває зв'язок між предметом і його ознакою. Судження як логічна категорія. Висловлювання як речення, смислом якого є судження, а значенням – істина на хибність. Висловлювання як думка, яка є сказаною, промовленою.

Прості і складні висловлювання. Види простих висловлювань: атрибутивні, реляційні, екзистенціальні. Структура простого висловлювання: суб'єкт, предикат, логічна зв'язка. Види атрибутивних висловлювань за кількістю: загальні, часткові, одиничні. Види атрибутивних висловлювань за якістю: стверджувальні, заперечні. Загальностверджувальні висловлювання (А). Загально заперечні висловлювання (Е). Частковостверджувальні висловлювання (І). Частковозаперечні висловлювання (О).

Види логічних відношень між висловлюваннями за «Логічним квадратом»: відношення сумісності (підпорядкування і підпротиленості), відношення несумісності (протиленості і суперечності).

Види складних висловлювань: кон'юнкція, диз'юнкція, імплікація, еквіваленція, заперечення. Поняття таблиці істинності. Таблиці істинності для різни видів складних висловлювань.

Застосування методу таблиць істинності в процесі розв'язання практичних задач.

Література

1. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 79–98.
2. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 178–214.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 72–84.
4. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 96–137.

Тема 6. Закони логіки

Поняття закону. Природні, нормативні, логічні закони та їх особливості. Поняття логічного закону в традиційній та математичній логіці. Тотожно-істинні, тотожно-хибні та виконувані формули. Основні логічні закони в традиційній логіці: тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави.

Формулювання закону тотожності та його символічний запис: $A \equiv A$. Таблиця істинності для закону тотожності. Вимоги закону тотожності стосовно термінів і стосовно висловлювань. Логічні помилки, що виникають при недотриманні вимог закону тотожності: «підміна понять», «доповідь не на тему», «відхід від обговорюваної теми», «підміна тези в доведенні та спростуванні».

Формулювання закону несуперечності та його формальний запис: $\neg (A \wedge \neg A)$. Таблиця істинності для закону несуперечності. Непослідовність міркувань, внутрішньо суперечливі поняття як логічні помилки, що виникають внаслідок порушення закону несуперечності. Критика закону несуперечності і виникнення паранесуперечливої логіки.

Формулювання закону виключеного третього та його формальний запис: $A \vee \neg A$. Таблиця істинності для закону виключеного третього. Критика закону виключеного третього і виникнення багатозначних логік.

Формулювання закону достатньої підстави та його формальний запис: $A \rightarrow B$. Таблиця істинності для закону достатньої підстави. Логічні помилки, що виникають внаслідок порушення закону достатньої підстави – «не слідує», «не впливає». Закон достатньої підстави і парадокси матеріальної імплікації.

Література

1. *Ивин А. А.* Искусство правильно мыслить. – М., 1990. – С. 6–21.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 99–106.

3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 27–40.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 96–107.
5. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 117–131.

Тема 7. Дедуктивні умовиводи

Дефініція умовиводу. Структурні компоненти умовиводу: засновки, висновки, правила виведення засновку із висновків. Необхідні та ненесобхідні умовиводи. Умовиводи логіки висловлювань та умовиводи логіки предикатів.

Види умовиводів логіки висловлювань: умовні умовиводи, умовно-категоричні умовиводи, розділово-категоричні умовиводи, умовно-розділові умовиводи.

Види умовиводів логіки предикатів: безпосередні умовиводи та опосередковані умовиводи. Види безпосередніх умовиводів: перетворення, обернення, протиставлення.

Поняття силігізму. Простий категоричний силігізм. Правила термінів. Правила засновків. Фігури простого категоричного силігізму. Правила фігур. Правильні модуси фігур. Методи перевірки правильності виведення висновку із засновків: метод традиційної Аристотелевої логіки, метод кіл Ейлера, метод діаграм Керролла, алгебраїчний метод.

Література

1. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 106–125.
2. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 215–268.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 108–124.
4. *Синиця А. С.* Методи перевірки правильності виведення висновку із засновків у теорії силігістики // Вісник Львівського університету. – 2007. – Вип. 10. – С. 110–127. – (Філософські науки).
5. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 160–175.

Тема 8. Правдоподібні умовиводи

Поняття індуктивного умовиводу. Види правдоподібних умовиводів: індуктивні умовиводи та умовиводи за аналогією. Вчення про індукцію у працях Аристотеля, Ф. Бекона, Дж. С. Мілля.

Види індуктивних умовиводів: умовиводи за схемою «повної індукції», умовиводи за схемою «неповної індукції». Схема повної індукції. Види неповної індукції: популярна індукція, статистична індукція, наукова індукція. Методи наукової індукції: метод єдиної схожості, метод єдиної відмінності, об'єднаний метод схожості і відмінності, метод супровідних змін, метод залишків.

Поняття аналогії. Види умовиводів за аналогією: аналогія властивостей, аналогія відношень. Строга, нестрога та хибна аналогії.

Правила щодо індукції. Логічні помилки в індуктивних умовиводах: «поспішне узагальнення», «після цього, отже, внаслідок цього». Правила щодо аналогії. Логічні помилки в умовиводах за аналогією: «хибної аналогії», «поспішного узагальнення».

Література

1. *Кайберг Г.* Вероятность и индуктивная логика. – М., 1990.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 168–177.
3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 269–282.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 125–140.
5. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 176–197.

III. Логічні основи практичної та соціально-комунікативної діяльності

Тема 9. Доведення і спростування

Поняття доведення і спростування в логіці. Аргументація. Структура доведення і спростування: теза, аргументи, демонстрація. Теза як положення, яке треба довести. Види аргументів: факти, закони, аксіоми, дефініції, раніше доведені твердження. Демонстрація як логічний зв'язок між тезою і аргументами.

Прямі і непрямі доведення. Антитеза як положення, що суперечить тезі. Види непрямих доведень: апагогічне і розділове. Схеми апагогічного і розділового доведень.

Способи спростування: критика тези, критика аргументів, критика демонстрації. Способи спростування тези: спростування тези фактами, «зведення до абсурду», спростування тези шляхом доведення істинності антитези. Способи спростування аргументів: встановлення хибності аргументів, виявлення сумніву в істинності аргументів, виявлення сумніву в надійності джерела аргументів, встановлення недостатності наведених аргументів для доведення тези. Спростування демонстрації як знаходження логічних помилок у формі доведення чи спростування.

Правила щодо тези та логічні помилки, що виникають в процесі міркувань при їх порушенні: підміна тези, аргумент до людини, аргумент до публіки. Правила щодо аргументів та логічні помилки, що виникають в процесі міркувань при їх порушенні: недоведеної підстави, замкненого кола, поспішного доведення, «хто надто багато доводить, той нічого не доводить», «від сказаного у відносному розумінні до сказаного безвідносно». Правило щодо демонстрації та логічна помилка, що виникає при його порушенні: помилка «не слідує».

Література

1. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 125–133.

2. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 283–302.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 141–157.
4. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 198–231.

Тема 10. Логічні основи ведення суперечки

Визначення суперечки. Еристика – вчення про структуру, функції, різновиди та правила суперечки. Діалектична (Сократ) і еристична (софісти) суперечки. Види суперечки: дискусія і полеміка. Сварка як найнижчий рівень суперечки.

Структурні елементи суперечки: предмет обговорення, мета, метод аргументації. Види суперечок: залежно від організаційних форм проведення (усні і письмові; загальні і часткові; публічні і не публічні; конструктивні і неконструктивні), залежно від сфери пізнавальної діяльності (наукові, філософські, юридичні, політичні); залежно від мети (пізнавальні, ділові, ігрові).

Користь від дотримання законів логіки в суперечках. Вимоги щодо дотримання законів тотожності, несуперечності, виключеного третього та достатньої підстави.

Стратегія і тактика в суперечках. Коректні прийоми ведення суперечок: наступ, спростування поглядів суперника його власною зброєю, покладання «тягаря» доведення на співрозмовника, ефект несподіванки, не займання одразу принципової позиції, слово наприкінці суперечки. Некоректні прийоми ведення суперечки: підміна тези, підміна понять або спотворення їх смислу, використання хибних аргументів, односторонній підбір фактів, упереджена і необ'єктивна інтерпретація аргументів суперника, заперечування усіх тез і аргументів, що висловлює супротивник, «поспішне узагальнення», постановка в процесі суперечки провокаційних, риторичних, софістичних запитань.

«Недопустимі аргументи» в суперечці: «аргумент до людини», «аргумент до публіки», «аргумент до маси», «аргумент до авторитету», «фіктивний супротивник», «аргумент до сили», «аргумент до марнославства» «аргумент до жалю», «образи», надмірна емоційність.

Література

1. *Ивин А. А.* Искусство правильно мыслить. – М., 1990. – С. 210–238.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 199–206.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 158–169.
4. *Хоменко І. В.* Еристика: Підручник. – К., 2008.

Тема 11. Практична логіка

Поняття практичної логіки. Логічна прагматика як напрям логічних досліджень, який при аналізі структури висловлювань враховує синтаксичний семантичний і прагматичний аспекти мови. Поняття практичного силогізму. Мовленнєвий акт як мінімальна одиниця мовної

діяльності. Структура мовленнєвого акту: локуція, іллокуція, перлокуція. Іллокутивна логіка та її види: іллокутивна логіка переконання та іллокутивна логіка впливу.

Поняття логіки дії. Основні модальності логіки дії: «бажає», «має намір», «діє», «утримується від дії», «не діє». Основні поняття логіки дії: дія, недія, діяльність, вчинок, суб'єкт дії, об'єкт дії, мета дії, план, метод, результат, умови виконання дії (необхідна і достатня).

Поняття «логіки вибору і прийняття рішень». Структурні елементи ситуації вибору і прийняття рішення: постановка мети, пошук необхідного методу або засобів вибору, боротьба мотивів, оцінка альтернатив, прийняття рішення. Надійні, безпідставні та ризиковані рішення. Критерії переваги за Аристотелем. Компоненти висловлювання, яке містить перевагу: об'єкт переваги, суб'єкт переваги, характер переваги. Логічна послідовність прийняття рішення в ситуації вибору.

Теорія розв'язку задач. Наукові і учбові задачі. «Каталог відповідних питань», які сприятимуть пошуку розв'язку задачі. Поняття головоломки. Види головоломок (за М. Данесі). Елементарні головоломки, їх ключові поняття та логічні прийоми, що використовуються при їх складанні.

Література

1. *Ішмуратов А. Т.* Вступ до філософської логіки: Підручник для студентів та аспірантів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К, 1997.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 177–195.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 170–185.
4. *Смаллан Р.* Как же называется эта книга. – М., 1981.

Тема 12. Логіка і управлінські дії

Дефініція управління. Логіка в управлінні. Етапи успішної організації ефективної роботи: постановка цілі, ідентифікація того, чим управляти, опрацювання наявної інформації, прийняття рішення, оптимізація етапів досягнення цілі, організація процесу виконання задачі, контроль за виконанням поставленої задачі.

Два найважливіші принципи комунікації: принцип кооперації, принцип ввічливості. Основні максими принципу кооперації: істини, інформації, доцільності, ясності. Основні максими принципу ввічливості: тактовності, великодушності, схвалення, скромності, згоди, симпатії.

Поняття управлінського рішення. Вимоги до управлінських рішень. Індивідуальні і колегіальні рішення. Інтуїтивні, емпіричні, раціонально-критичні рішення. Типи управлінських рішень залежно від критеріїв: функціонального призначення, змісту, характеру дії, часу дії, напряму впливу, способу прийняття, рівня прийняття рішень, ступеня ефективності, методу підготовки, ступеня структурованості. Чинники, що впливають на прийняття рішення (особисті оцінки, середовище прийняття рішення,

інформаційні обмеження у поведінці, поведінка оточуючих, негативні наслідки, взаємозалежність рішень).

Евристичні та теоретико-ігрові методи оптимізації прийняття рішення. Індивідуальні (метод ключових питань, метод інверсії, метод вільних асоціацій) та групові (метод «брейнстормінгу», метод «конференції ідей», метод Дельфі) евристичні методи. Пряма мозкова атака та зворотна мозкова атака. Теоретико-ігрові логічні методи оптимізації прийняття управлінських рішень: метод теорії ігор, метод сценаріїв, метод «чорної дошки».

Література

1. *Архипов В. И.* Стратегическая эффективность управленческих решений // Проблемы теории и практики управления. – № 5. – 1996. – С. 117–122.
2. *Лозниця В. С.* Психологія менеджменту: Навч. посібник. – К., 1997.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 186–201.
4. *Трояновский В. М.* Логика в менеджменте. – М., 2001.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I. Вступ до логіки

Тема 1. Предмет та метод логіки

Теоретичні питання:

1. Основні значення терміну «логіка».
2. Об'єкт та предмет науки логіки.
3. Логічні методи пізнання.
4. Значення логіки як науки.

Логічні вправи:

1. Проведення тесту на логіку.

Рекомендована література:

1. *Айзенк Г.* Узнай свой собственный коэффициент интеллекта. – Новгород, 1994.
2. *Карамішева Н. В., Бовтач С. В.* Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 5–6.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 18–19.
4. *Хоменко І. В.* Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 5–6.

Тема 2. Семіотичний характер логіки

Теоретичні питання:

1. Знаки і їх види.
2. Семантичний, синтаксичний та прагматичний аспекти функціонування мови.
3. Смісл і предметне значення мовних виразів.
4. Дескрипція та її види.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 6 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 6–10.
2. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 33–54.
3. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 72–101.
4. Моррис Ч. Основания теории знаков. / www.elenakosilova.narod.ru/studia/sinn/morris.htm - 209k -
5. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 44–45.
6. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 28–43.
7. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 12–16.

II. Форми і закони мислення

Тема 3. Поняття та їх види

Теоретичні питання:

1. Визначення поняття.
2. Обсяг і зміст поняття.
3. Види понять.

Логічні вправи:

[див. пп. 2, 6 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Войшвилло Е. Понятие как форма мышления: логико-гносеологический анализ. – М., 1989.
2. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 10–13.
3. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 62–57.
4. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 131–149.
5. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 56–58.
6. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 44–53.
7. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 17–18.

Тема 4. Відношення між поняттями

Теоретичні питання:

1. Порівнянні і непорівнянні поняття.
2. Сумісні і несумісні поняття.
3. Типи відношень між сумісними поняттями.
4. Типи відношень між несумісними поняттями.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 13–20.
2. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 71–73.
3. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 149–154.
4. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 56–58.
5. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 57–69.
6. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 18–25.

Тема 5. Логічні операції над поняттями

Теоретичні питання:

1. Види та способи визначення понять.
2. Прийоми, які заміняють визначення.
3. Обмеження і узагальнення понять.
4. Поділ поняття.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 13–18, 21–26.
2. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 67–71, 73–79.
3. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 154–177.
4. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 69–71.
5. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 70–95.
6. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 26–34.

Тема 6. Прості висловлювання

Теоретичні питання:

1. Речення, судження, висловлювання.
2. Атрибутивні, реляційні та екзистенціальні висловлювання.
3. Логічний квадрат.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 13–18, 27–29.
2. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 67–71, 79–89.

3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 178–203.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 82–84.
5. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 96–101.
6. *Хоменко І. В.* Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 35–36.

Тема 7. Складні висловлювання

Теоретичні питання:

1. Складні висловлювання.
2. Метод таблиць істинності.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 6 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. *Карамішева Н. В., Бовтач С. В.* Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 13–18, 29–37.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 67–71, 89–98.
3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 206–214.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 82–84.
5. *Смаллиан Р.* Как же называется эта книга. – М., 1981. – С. 103–117.
6. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 101–117.
7. *Хоменко І. В.* Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 35–36.

Тема 8. Закони традиційної логіки

Теоретичні питання:

1. Природні, правові та логічні закони.
2. Закон тотожності.
3. Закон несуперечності.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. *Карамішева Н. В., Бовтач С. В.* Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 38–44.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 99–102.
3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 27–33.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 104–107.
5. *Хоменко І. В.* Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 117–130.
6. *Хоменко І. В.* Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 49–57.

Тема 9. Умовивід

Теоретичні питання:

1. Поняття умовиводу.
2. Умовиводи логіки висловлювань.
3. Безпосередні умовиводи.
4. Простий категоричний силізм.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. *Карамішева Н. В., Бовтач С. В.* Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 52–60.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 119–125.
3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 215–268.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 121–124.
5. *Хоменко І. В.* Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 89–128.

Тема 10. Індуктивні умовиводи і умовиводи за аналогією

Теоретичні питання:

1. Поняття індуктивних умовиводів.
2. Види індуктивних умовиводів.
3. Логічні помилки в індуктивних умовиводах.
4. Умовиводи за аналогією.
5. Логічні помилки в умовиводах за аналогією.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. *Карамішева Н. В., Бовтач С. В.* Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 61–68.
2. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 168–174.
3. *Конверський А. Є.* Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 269–277.
4. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 136–140.
5. *Хоменко І. В.* Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 129–152.

III. Логічні основи практичної та соціально-комунікативної діяльності

Тема 11. Способи доведень і спростувань

Теоретичні питання:

Структура доведення.

1. Види доведень.
2. Правила доведення та логічні помилки при їх порушенні.
3. Структура спростування.
4. Способи спростувань.

5. Правила спростування та логічні помилки при їх порушенні.

Логічні вправи:

[див. пп. 1, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 68–81.
2. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 125–129, 130–133.
3. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник. – К., 2004. – С. 283–292, 298–302.
4. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 153–157.
5. Хоменко І. В. Логіка. Підручник. – К., 2007. – С. 198–207.
6. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 157–173.

Тема 12. Еристика – мистецтво суперечки

Теоретичні питання:

1. Поняття і види суперечок.
2. Закони логіки в суперечках.
3. Коректні прийоми в суперечках.

Логічні вправи:

[див. пп. 2, 5 до рекомендованої літератури].

Проведення логіко-психологічного тесту.

Рекомендована література

1. Івин А. А. Искусство правильно мыслить. – М., 1990. – С. 210–238.
2. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 82–86.
3. Карамішева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 199–203.
4. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 167–169.
5. Хоменко І. В. Еристика: Підручник. – К., 2008.
6. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 165–173.

Тема 13. Логіка і психологія в суперечці

Теоретичні питання:

1. Некоректні прийоми ведення суперечки.
2. Позалогічні (психологічні) засоби впливу на аудиторію в суперечках.

Логічні вправи:

[див. пп. 2, 5 до рекомендованої літератури].

Рекомендована література

1. Івин А. А. Искусство правильно мыслить. – М., 1990. – С. 210–238.
2. Карамішева Н. В., Бовтач С. В. Збірник логічних завдань. – Львів, 1997. – С. 82–86.

3. Кармишева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 203–206.
4. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 167–169.
5. Хоменко І. В. Еристика: Підручник. – К., 2008.
6. Хоменко І. В. Логіка: Практикум: Навч. посіб. – К., 2002. – С. 165–173.

Тема 14. Практична логіка

Теоретичні питання:

1. Логічна прагматика.
2. Логіка дії.
3. Логіка вибору і прийняття рішень.
4. Логіка розв'язку головоломок.

Логічні вправи:

[див. п. 2 до рекомендованої літератури; Проведення турніру із гри «Що? Де? Коли?»].

Рекомендована література

1. База вопросов «Что? Где? Корда?» // <http://db.chgk.info/>
2. Березовський І. Загадаю – відгадай!..// Загадки. – К., 1987.
3. Гарднер М. Есть идея ! – М., 1982.
4. Дьюдени Г. Кентерберийские головоломки. – М., 1979.
5. Ішмуратов А. Т. Вступ до філософської логіки: Підручник для студентів та аспірантів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К, 1997.
6. Кармишева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002. – С. 90–101, С. 254–287.
7. Кэрролл Л. История с узелками. – М., 1973.
8. Пойя Д. Математическое открытие. Решение задач, основные понятия, изучение и преподавание. – М., 1976.
9. Поташов М. Почему Вы проигрываете в ЧКГ? // <http://www.potashov.ru/books.html#1>
10. Серебрянников О. Ф. Эвристические принципы и логические исчисления. – М., 1970.
11. Синиця А. С. Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 183–185.
12. Смаллиан Р. Как же называется эта книга. – М., 1981.

Тема 15. Логіка і управлінські дії

1. Логіка і мистецтво діалогу.
2. Управлінські рішення.
3. Евристичні методи.
4. Теоретико-ігрові методи.

Логічні вправи:

[Робота в малих групах і розв'язок проблемних задач з допомогою логічних методів].

Рекомендована література

1. *Архипов В. И.* Стратегическая эффективность управленческих решений // Проблемы теории и практики управления. – № 5. – 1996. – С. 117–122.
2. *Лозниця В. С.* Психологія менеджменту: Навч. посібник. – К., 1997.
3. *Синиця А. С.* Логіка: навч. посіб. – Львів, 2012. – С. 199–201.
4. *Сопер П.* Основы искусства речи. – М., 1958.
5. *Трояновский В. М.* Логика в менеджменте. – М., 2001.

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ-РЕФЕРАТ)

Вимоги до виконання індивідуальної роботи

Розмір **реферату** – 25000–30000 знаків (12–15 сторінок). Поля з усіх сторін – 2 см. Шрифт – Times New Roman. Кегль – 14. Інтервал – 1,5. Мова тексту – українська. Цитування – в квадратних дужках (зразок: [12, с. 234]). Кількість використаних джерел – 8–15. Наявність вступу (із зазначенням актуальності, мети і завдань, об'єкту і предмету дослідження, огляду основних джерел літератури), розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел. Критично-описовий виклад матеріалу.

Теми рефератів:

1. Місце логіки у вченнях Парменіда і Геракліта Ефеського.
2. Апорії (парадокси) Зенона Елейського.
3. Вчення Аристотеля про категорії.
4. Платон і Аристотель про ейдоси.
5. Силогістика Аристотеля.
6. Логіка школи ньяя.
7. Дігнага і логіка буддизму.
8. Дерево Порфірія.
9. Місце Боеція в історії логіки.
10. Авіцена як логік.
11. Реалізм и номіналізм в логіці Середньовіччя.
12. Вчення про супозиції В. Оккама.
13. "Ars magna" Раймонда Луллія.
14. Індуктивна логіка Ф. Бекона.
15. Вчення Р. Декарта про метод.
16. Логіка Пор-Рояля.
17. Г. Ляйбніц – творець математичної логіки.
18. І. Кант про формальну і трансцендентальну логіки.
19. Алгебра логіки Дж. Буля.
20. Логічні парадокси.
21. Логіцизм Г. Фреге.
22. Багатозначні логіки.
23. Філософська логіка.

24. Інтерпретація теорії "мовленнєвих актів" засобами іллокутивної логіки.
25. Поняття універсальної логіки.
26. Аналітична філософія як синтез ключових ідей логіки і сучасної філософії.
27. Сучасна логіка: на шляху від логічної семантики до логічної прагматики.
28. Логічні методи оптимізації прийняття управлінських рішень.
29. Логіка переваг.
30. Логіка норм.
31. Логічні парадокси.
32. Логічні методи оптимізації прийняття рішень.
33. Види знання в різних когнітивних структурах.
34. Логічна структура діалогу.
35. Евристична модель формування нового знання в сучасній науці.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

№	Вид оцінювання	Кількість балів
1.	Конспекти лекцій та самостійної роботи	3x12=36 балів
2.	Реферат	14 балів
3.	Залік	50 балів
	Разом	100

Пояснення.

1. Належне оформлення конспектів лекцій та самостійної роботи (12 тем x 3¹бали = 36 балів), відсутність конспектів лекцій та самостійних – 0 балів.

2. Реферат оцінюється відповідно від 0 до 14 балів.

Шкала оцінювання: ВНЗ, національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

¹ 3 бали – відмінно, 2 бали – добре, 1 бал – задовільно, 0 балів – незадовільно.

		складання	повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

9.1. Методи навчання

Лекції із застосуванням відеоматеріалів, пояснення, аналіз, синтез, аналогія, дедукція, індукція, екстраполяція, робота з Інтернет-матеріалами, складання графічних схем і таблиць.

9.2. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма із дисципліни.
2. Модульна робоча навчальна програма із дисципліни.

7. Тестові контрольні завдання (2 варіанти) до кожної із 14-ти лекційних тем.

8. Експрес-контролі до тем «Поняття», «Висловлювання», «Закони логіки», «Умовиводи» (дедуктивні та правдоподібні).

9. Ілюстративні матеріали (таблиці, схеми).

10. Підручники, посібники, монографії з логіки.

10. ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. *Анисов А. М.* Современная логика. – М., 2002.
2. *Бочаров В. А., Маркин В. И.* Основы логики. – М., 1994.
3. *Брюшинкин В. Н.* Практический курс логики для гуманитариев. – М., 1996.
4. *Гетманова А. Д.* Логика. – М., 2007.
5. *Дуцяк І. З.* Логіка: Підручник. – К., 2010. – С. 7–12.
6. *Жеребкін В. Є.* Логіка. – Харків, 2005.
7. *Жоль К. К.* Вступ до сучасної логіки. – К., 2002.
8. *Ивин А. А.* Искусство правильно мыслить. – М., 1990.
9. *Ивлев Ю. В.* Логика для юристов. – М., 2001.
10. *Ишмуратов А. Т.* Вступ до філософської логіки. – К., 1997.
11. *Карамішева Н. В.* Логіка. Пізнання. Евристика. – Львів, 2002.
12. *Карамішева Н. В.* Збірник логічних задач і завдань. – Львів, 1997.
13. *Конверський А. Є.* Логіка. – К., 2017.
14. *Кондаков Н. И.* Логический словарь. – М., 1971.
15. *Маковельский А. О.* История логики. – М., 2004.
16. *Попович М. В.* Философские вопросы семантики. – К., 1975.

17. *Светлов В. А.* Практическая логика. – СПб., 1995.
18. *Свинцов В. И.* Логика. – М., 1987.
19. *Смирнова Е. Д.* Основания логической семантики. – М., 1990.
20. *Уйомов А. И.* Основания практической логики. – Одесса, 1997.
21. *Хинтиikka Я.* Логико-эпистемические исследования. – М., 1980.
22. *Хоменко І. В.* Логіка. – К., 2004.
23. *Хоменко І. В.* Практикум з логіки. – К., 2007.
24. *Шуман А. Н.* Философская логика: Истоки и эволюция. – Минск, 2001.

Додаткова

1. *Айзенк Г.* Узнай свой собственный коэффициент интеллекта. – Новгород, 1994.
2. *Байиш Н. К.* Логические задачи. – М., 1983.
3. *Бизам Д., Герцег Я.* Многоцветная логика. – М., 1978.
4. *Войшвилло Е. К., Дегтярев М. Г.* Логика с элементами эпистемологии и научной методологии. – М., 1994.
5. *Вригт фон Г. Х.* Логико-философские исследования. Избранные труды. – М., 1986.
6. *Грязнов Б. С.* Логика. Рациональность. Творчество. – М., 1982.
7. *Жеребкин В. Е.* Логический анализ понятий права. – К., 1976.
8. *Жеребкин В. Е.* Оценочные понятия права. – К., 1976.
9. *Ишмуратов А. Т.* Логический анализ практических рассуждений (формализация психологических понятий). – К., 1987.
10. *Ишмуратов А. Т.* Конфлікт і згода. – К., 1996.
11. *Карамішева Н. В.* Знання і розум // Вісник Львівського університету. – 2007. – Вип. 10. – С. 100–109.
12. *Карпенко А. С.* Фатализм и случайность будущего: логический анализ. – М., 1990.
13. *Поппер К.* Логика и рост научного знания: Избранные работ. – М., 1983.
14. *Поппер К.* Логика социальных наук // Вопросы философии. – 1992. – № 10. – С. 65–75.
15. *Сидоренко Е. А.* Логика. Парадоксы. Возможные миры. Размышления о мышлении в девяти очерках. – М., 2002.
16. *Синиця А. С.* Логіко-філософський аспект теорії «мовленнєвих актів» // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 607. – С. 16–21.
17. *Синиця А. С.* Методи перевірки правильності виведення висновку із засновків в теорії силогістики // Вісник Львівського університету. – 2007. – Вип. 10. – С. 110–127.
18. *Смирнова Е. Д.* Логика и философия. – М., 1996.
19. *Тард Г.* Социальная логика. – СПб., 1996.
20. *Философия, логика, язык.* – М., 1987.
21. *Финн В. К.* Интеллектуальные системы и общество. – М., 2001.
22. *Эйсман А. А.* Логика доказывания. – М., 1971.

23. Эйсман А. А. Логические и семантические исследования в области права. – М., 1979. – С. 137–152.

24. Язык и моделирование социального взаимодействия. – М., 1987.

11. РЕСУРСИ

Бібліотеки:

1. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів, вул. Костюшка, 11.
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН, м. Львів, вул. Стефаника, 2.
3. Навчально-методичний кабінет кафедри гуманітарних дисциплін Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів, вул. Костюшка, 11, ауд. 208.

Інтернет:

Загадки для кмітливих. URL: <http://zagadki.org.ua/>.

Логіка. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/logika/>

Український логічний портал. URL: <http://logic.net.ua/ULS>

Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <http://plato.stanford.edu/>.

http://philosophy.ru/library/logic_math/ (бібліотека з математичної логіки П. Д. Савкіна)

12. ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ

1. Основні значення терміну «логіка».
2. Об'єкт та предмет науки логіки.
3. Логічні методи пізнання.
4. Значення логіки як науки.
5. Логіка в Давній Індії та Давньому Китаї.
6. Логіка Давньої Греції.
7. Середньовічна логіка.
8. Логіка в Новий Час.
9. Виникнення математичної логіки в ХІХ ст.
10. Сучасна некласична логіка.
11. Логіка і теорія штучного інтелекту.
12. Поняття мислення.
13. Визначення мови.
14. Гіпотеза лінгвістичної відносності.
15. Знаки і їх види.
16. Семантичний, синтаксичний та прагматичний аспекти функціонування мови.
17. Смісл і предметне значення мовних виразів.
18. Логічна теорія істини.
19. Визначення поняття.

20. Обсяг і зміст поняття.
21. Види понять за змістом.
22. Види понять за обсягом.
23. Порівнювані і непорівнювані поняття.
24. Сумісні і несумісні поняття.
25. Типи відношень між сумісними поняттями.
26. Типи відношень між несумісними поняттями.
27. Види та способи визначення понять.
28. Прийоми, які замінюють визначення.
29. Обмеження і узагальнення понять.
30. Поділ поняття.
31. Речення, судження, висловлювання.
32. Атрибутивні, реляційні та екзистенціальні висловлювання.
33. Логічний квадрат.
34. Складні висловлювання.
35. Метод таблиць істинності.
36. Поняття модальності.
37. Алетичні модальності.
38. Епістемічні модальності.
39. Часові модальності.
40. Деонтичні модальності.
41. Природні, правові та логічні закони.
42. Закон тотожності.
43. Закон несуперечності.
44. Закон виключеного третього.
45. Закон достатньої підстави.
46. Критика законів традиційної логіки.
47. Поняття умовиводу.
48. Умовиводи логіки висловлювань.
49. Безпосередні умовиводи.
50. Поняття простого категоричного силогізму.
51. Правила засновків, термінів і фігур.
52. Скорочені та складноскорочені умовиводи.
53. Поняття індуктивних умовиводів.
54. Види індуктивних умовиводів.
55. Логічні помилки в індуктивних умовиводах.
56. Умовиводи за аналогією.
57. Логічні помилки в умовиводах за аналогією.
58. Види доведень.
59. Правила доведення та логічні помилки при їх порушенні.
60. Структура спростування.
61. Способи спростувань.
62. Правила спростування та логічні помилки при їх порушенні.
63. Поняття паралогізму, софізму, парадоксу.
64. Парадокси у вузькому та широкому значенні слова.

65. Основи теорії аргументації.
66. Поняття і види суперечок.
67. Закони логіки в суперечках.
68. Коректні прийоми в суперечках.
69. Некоректні прийоми ведення суперечки.
70. Позалогічні (психологічні) засоби впливу на аудиторію в суперечках.
71. Логічна прагматика.
72. Логіка дії.
73. Логіка вибору і прийняття рішень.
74. Логіка розв'язку головоломок.
75. Істинність і формальна правильність міркування.
76. Історія української логіки.
77. Класифікація.
78. Логіка запитань і відповідей.
79. Закони математичної логіки.
80. Принцип логічного слідування в умовиводах.
81. Методи наукової індукції.
82. Евристика – теорія творчого мислення.
83. Сучасний стан розвитку мистецтва суперечки.
84. Максими комунікації.
85. Управлінські рішення і чинники, що на них впливають.
86. Логіка і управління в сфері туризму.
87. Евристичні методи.
88. Теоретико-ігрові методи.
89. Логічний аспект теорії ігор.
90. Знання та його види.